

**KORUMA ODAKLI KIRSAL ALAN PLANLAMASI:
BİR MODEL ÖNERİSİ**

Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ (Proje Yöneticisi/PYG Bşk.-KTÜ)

İDA 2.2 KIRSAL ALAN TİPOLOJİLERİ

25 MART 2015

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (KTÜ)

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ (SÜ)

KORUMA ODAKLI KIRSAL ALAN PLANLAMASI: BİR MODEL ÖNERİSİ

SONUÇ RAPORU

Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ (Proje Yöneticisi/PYG Bşk.-KTÜ)

İDA 2.2 KIRSAL ALAN TİPOLOJİLERİ

25 MART 2015

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (KTÜ)
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ (SÜ)

Proje Adı : Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması: Bir Model Önerisi
Proje No : 108 G 173, 108 G 187 Nolu TÜBİTAK-KAMAG 1007 Projesi

Müşteri Kurum : TC. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Proje Yürütücüsü Kurumlar : Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ)-Trabzon
Selçuk Üniversitesi (SÜ)-Konya

Proje Yöneticisi (PYG Başkanı) : Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ-KTÜ

Proje Yürütücüsü (PYG Üyesi) : Doç. Dr. Rahmi ERDEM-SÜ
Doç. Dr. Mehmet Çağlar MEŞHUR -SÜ
(01.12.2013 Tarihinden Sonra)

Proje Bütçesi : 1 158 272.- TL
Proje Başlangıç Tarihi : 01.12.2010
Proje Süresi : 36 Ay (3 Yıl)
Ek Süre : 6 Ay

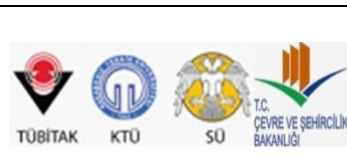
Proje Onay Süreci ve Aşamalar:

1. Projenin TÜBİTAK'a ilk sunumu : 2006
2. Projenin TÜBİTAK'a ikinci sunumu : 2007
3. Projenin TÜBİTAK'a üçüncü sunumu : 2010
4. Projenin TÜBİTAK'ça Kabulü : 05.11.2010
5. Projenin başlama tarihi : 01.12.2010
6. 1. Gelişme Raporu : Temmuz 2011
7. 2. Gelişme Raporu : Mart 2012
8. 3. Gelişme raporu : Kasım 2012
9. 4. Gelişme Raporu : Mayıs 2013
10. 5. Gelişme Raporu : Kasım 2013
11. Sonuç Raporu : Ağustos 2014
12. Düzeltilmiş Son Rapor Teslimi : Mart 2015

*** Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması: Bir Model Önerisi (KOKAP) adlı bu proje müşteri kurum olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın kırsal alan planlamasına rehber niteliğinde, Bakanlığın Türkiye ölçeğindeki uygulamalarına temel olmak üzere hazırlanmış, uygulama süreci Proje Sonuçları Uygulama Planı (PSUP) çerçevesinde hayatiyet kazanacak bir projedir. Projenin her hakkı saklı olup, faydalanılması TÜBİTAK'ın KAMAG 1007 Programı Mevzuatı çerçevesinde yer alan yönetmelikler (Fikri Haklar Esasları) ve TÜBİTAK, Müşteri Kurum (ÇŞB) ve Proje Yürütücüsü Kurumlar (KTÜ ve SÜ) arasında yapılan sözleşme hükümleri çerçevesinde güvence altına alınmıştır. Proje belirtilen bu hükümlere aykırı olarak izinsiz kullanılamaz, kısmen veya tamamen elektronik, mekanik, fotokopi veya başka herhangi bir yolla basılamaz. Yayımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.**

*** Projejenin bilimsel-akademik çalışmalarında atıfta bulunmak kaydıyla yararlanılabilir.**

- Bu bağlamda metin içi referanslarda numara verilmeyecek iş paketi sorumluları, soyadı, adının baş harfi ve yılı verilmelidir.
- Kaynaklarda ise: "Araştırmacılar (önce iş paketi sorumlularının soyadı ve adının baş harfi üzere raporlarda belirtilen sıra ile yazılır), Yılı, Yayın adı (IDA no-iş paketi adı), Proje yöneticileri, Projenin genel adı, TÜBİTAK projesi olduğu yazılacak biçimde Proje nosu" şeklinde belirtilerek verilebilir.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TC. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Selçuk Üniversitesi

İDA 2.2 KIRSAL ALAN TİPOLOJİLERİ

ÇALIŞAN PERSONEL LİSTESİ

KOKAP YÜRÜTÜCÜLERİ

Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ (KTÜ)
Doç. Dr. Rahmi ERDEM (SÜ)
Doç. Dr. Mehmet Çağlar MEŞHUR (SÜ)
(01.12.2013 Tarihinden Sonra)

İŞ PAKETİ YÜRÜTÜCÜLERİ

Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ (KTÜ)
Doç. Dr. Çiğdem (ÇİFTÇİ) ULUSOY (SÜ)

ARAŞTIRMACILAR

KTU GRUBU

Prof. Dr. Saliha AYDEMİR
Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ
Doç. Dr. Dilek BEYAZLI
Doç. Dr. Cenap SANCAR
Yrd. Doç. Dr. Ersin TÜRK
Yrd. Doç. Dr. Aygün ERDOĞAN

SÜ GRUBU

Prof. Dr. Abdullah TOPÇUOĞLU
Prof. Dr. Orhan ÇOBAN
Doç. Dr. Çiğdem (ÇİFTÇİ) ULUSOY
Doç. Dr. Rahmi ERDEM
Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ÇIBIKDİKEN

BURSİYERLER

KTU GRUBU

Arş. Gör. Beytullah SULAK
Arş. Gör. Seda ÖZLÜ
Arş. Gör. Muhammet İkbâl EKŞİ
Şeh. Plancısı Atilla ATEŞ

SÜ GRUBU

Yrd. Doç. Dr. Elif GÜNDÜZ
Dr. Neslihan SERDAROĞLU SAĞ
Arş. Gör. Mehmet Akif SAĞ
Arş. Gör. Sinan LEVEND
Arş. Gör. Hale AKSEKİ
Arş. Gör. Mert DEDEOĞLU
Har. Müh. Nurullah OSMANLI

İDA 2.2 KIRSAL ALAN TİPOLOJİLERİ

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER DİZİNİ.....	V
TABLOLAR DİZİNİ.....	VII
KISALTMALAR.....	VIII
1. GİRİŞ.....	1
2. KIR, KIRSAL, KIRSAL ALAN TANIMI.....	4
2.1. Literatürde Kır Tanımı.....	4
2.2. Türkiye’de Kır Tanımları.....	7
3. KIRSAL ALAN TİPOLOJİSİ.....	9
3.1. Tipoloji Oluşturma Gerekçesi.....	9
3.2. Tipoloji Oluşturma Yöntemi.....	10
3.2.1. Tipoloji Oluşturma Süreci.....	10
3.2.2. Tipoloji Oluşturmada Göstergeler, Değişkenler.....	12
3.2.3. Tipoloji Oluşturma Yaklaşımları ve Teknikleri.....	14
3.2.3.1. Tümevarım (Birleştirici) yaklaşımı ile tipoloji.....	15
3.2.3.2. Tümünden gelim/ dağıtıcı yaklaşımı ile tipoloji.....	16
4. KIRSAL TİPOLOJİ ÖRNEKLERİ.....	18
5. GENEL DEĞERLENDİRME.....	29
6. KOKAP KIRSAL ALAN TİPOLOJİSİ.....	36
6.1. Ölçütler, Göstergeler, Değişkenler.....	36
7. KOKAP BÖLGESİNİN ÖZELLİKLERİ.....	38
8. KOKAP BÖLGESİ TİPOLOJİSİ.....	41
8.1. Ülkesel Ölçekte Yapılan Sınıflama Çalışması.....	41
8.2. Yerel Ölçekte Yapılan Sınıflama Çalışması.....	69
8.2.1. Trabzon Çalışma Alanı İçin Faktör Analiz Bulguları.....	77
8.2.2. Samsun Çalışma Alanı İçin Faktör Analiz Bulguları.....	91
8.2.3. Konya Çalışma Alanı İçin Faktör Analiz Bulguları.....	104
8.2.4. Mersin Çalışma Alanı İçin Faktör Analiz Bulguları.....	116
8.3. Kümeleme Analizi Bulguları.....	128
EKLER.....	135
Ek 1. KOKAP Bölgesi Trabzon İli Genel Coğrafi Konumu, Jeomorfolojik Özellikleri, İdari, Sosyal ve Nüfus Yapısı.....	135
Ek 2. KOKAP Bölgesi Samsun İli Genel Coğrafi Konumu, Jeomorfolojik Özellikleri, İdari, Sosyal ve Nüfus Yapısı.....	208
Ek 3. KOKAP Bölgesi Konya İli Genel Coğrafi Konumu, Jeomorfolojik Özellikleri, İdari, Sosyal ve Nüfus Yapısı.....	163
Ek 4. KOKAP Bölgesi Mersin İli Genel Coğrafi Konumu, Jeomorfolojik Özellikleri, İdari, Sosyal ve Nüfus Yapısı.....	213
Ek 5. Faktör Analizi Verileri.....	242
Ek 6. Tüm Faktörler İçin Faktör Yüzey Haritaları.....	244
KAYNAKLAR.....	286